

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/249/2022                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 3119209212                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 12.12.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martina Valentová        |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:3119209212.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. A., H. H., S. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Soňou Suchánovou, Trenčín, Nám. sv. Anny 7269/20B, proti žalovanému V. A., H. H., S. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Karolom Porubčinom, Považská Bystrica, Centrum 27/32, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 15C/51/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 06. apríla 2022 sp. zn. 5Co/81/2021, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín rozsudkom z 10. augusta 2021, č. k. 15C/51/2019-252 návrh žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27C/8/2021 zamietol (výrok I.), vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu ako manželov nasledovne: Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal osobné motorové vozidlo značky S. A., tmavomodrej farby, rok výroby 2000, EČV: H v hodnote 1.000 eur. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal: - zostatok na účte č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedenom v T., a.s., v hodnote 89,52 eura, - zostatok na účte č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedenom v T., a.s., v hodnote 135,71 eura, - zostatok na účte č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedenom v T., a.s., v hodnote 144,25 eura. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal osobné motorové vozidlo značky C. M., červenej farby, rok výroby 2007, EČV: H v hodnote 1.500 eur. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal zostatok na účte č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedenom vo S., a.s. v hodnote 244,70 eura. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal nehnuteľnosť

- rodinný dom súp. č. XX s príslušenstvom pozostávajúcim z prípojok, altánku so skladom zeleniny, oplozenia od ulice, oplozenia od susedov a bazéna, postavený na parcele KNC parc. č. XX, zapísaný na LV č. XXXX pre okres H., obec H. H., katastrálne územie H. H.. Spolu v hodnote 135.561,39 eura (výrok II.), žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na vyrovnanie jeho podielu sumu 67.968,30 eura a to do 120 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV.).

1.1. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že manželstvo strán sporu bolo uzavreté dňa 07. 09. 1996, pričom rozvedené bolo rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 12Pc/5/2019-25 zo dňa 24. 06. 2019, právoplatným dňa 17. 07. 2019. Zánikom manželstva zaniklo aj BSM strán sporu. K jeho vyporiadaniu dohodou nedošlo, pričom žaloba s návrhom na jeho vyporiadanie bola súdu doručená dňa 30. 10. 2019, teda pred uplynutím lehoty 3 rokov od zániku BSM. Súd prvej inštancie konštatoval, že nevzhliadol taký dôvod, ktorý by odôvodňoval odchýlenie sa od pravidla obsiahnutého v § 150 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké.

1.2. Súd prvej inštancie do masy BSM zahrnul okrem iného aj rodinný dom s prípojkami a ďalším príslušenstvom: altánom spojeným so skladom na zeleninu, s oplozením a bazénom. Hodnota tohto celku ustálená stranami sporu bola 135.561,39 eura. Čo sa týkalo spôsobu vyporiadania domu s príslušenstvom, súd prvej inštancie dospel k záveru, že rozumným spôsobom vyporiadania je prikázanie rodinného domu s príslušenstvom do výlučného vlastníctva žalobkyne, ktorá bola v čase rozhodovania výlučným vlastníkom pozemku pod a okolo domu. Súd prvej inštancie vzal do úvahy aj to, že sa aktuálne vedie spor o pozemky pod a okolo domom, do právoplatného skončenia ktorého žalovaný žiadal toto konanie prerušiť, ktorému návrhu súd nevyhovel. Súd totiž vychádzal z toho, že aj keby bolo v spore sp.zn. 27C/8/2021 vyslovené, že skutočne sú pozemky v podielovom spoluvlastníctve oboch bývalých manželov po polovici, aj tak by tu boli stále dôvody, pre ktoré by sa javilo súdu v tomto konaní dôvodným prikázať dom do výlučného vlastníctva žalobkyne. Treba totiž podľa názoru súdu prvej inštancie zohľadniť lokalitu a väzby strán na lokalitu, stavbu a stavby v okolí. Žalobkyňa je rodáčkou z obce H. H., žalovaný je ten, kto sa do obce prisťahoval. Rodinné väzby žalobkyne na túto oblasť sú nepochybne silné z dôvodu, že v najbližšom susedstve rodinného domu bývajú jej dvaja bratia s deťmi. Uvedené väzby napovedajú, že vzťahy medzi súrodencami v rodine žalobkyne sú silné a usporiadané. Vzťah žalobkyne k miestu, kde dom stojí, je z vyššie uvedených dôvodov pevnejší ako u žalovaného, ktorý blízku rodinu v susedstve rodinného domu nemá. Uvedený vzťah žalobkyne posilňuje aj fakt, že pozemky žalobkyňa preukázateľne zdedila po svojej matke, čomu svedčí titul nadobudnutia vlastníctva uvedený na liste vlastníctva a aj osvedčenie o dedičstve sp.zn. 18D/2684/94, čo napokon žalovaný ani nerozporoval, keď aj v tomto spore opakovane tvrdil, že žalobkyňa pozemky zdedila a ani v spore sp.zn. 27C/8/2021 nenamietal titul (dedenie). Ak žalovaný dôvodil, že na rodinné väzby žalobkyne súd prihliadať nemá, s týmto sa súd prvej inštancie nestotožnil, pretože podľa jeho názoru je vždy nutné prihliadať komplexne na väzby strán sporu k predmetu vyporiadania.

1.3. Prvoinštančný súd poukázal na to, že v spore pritom nebolo možné tvrdiť, že by len výlučne žalovaný sa pričínil o to, že dom bol postavený a udržiavaný vo vlastníctve strán sporu, keď obaja manželia zarábali, spoločne mali úver z Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., ktorý počas manželstva aj splatili, spoločne sa zaviazali splácať aj úver poskytnutý p. G., ktorý (bez ohľadu v akom rozsahu) tiež bol použitý na stavbu domu, čo potvrdil aj žalovaný a ktorý bol počas manželstva tiež v celom rozsahu splatený. Nebolo preukázané, že by tieto neboli splatené z prostriedkov patriacich do BSM, ale prípadne len z výlučných prostriedkov žalovaného. Žalovaný uvádzal, že platil dane, elektriku, vodu, poplatky za odpad, ale na druhej strane nerozporoval tvrdenie žalobkyne o tom, že dohoda v manželstve bola taká, že on platí inkaso a žalobkyňa zvyšné náklady. Preto bolo zrejmé, že žalobkyňa nebola pasívna, ktorá by sa vôbec nepričinovala o chod domácnosti a nutnú údržbu domu ako takého, pre ktorú okolnosť by súd mal teraz dom prikázať do vlastníctva žalovaného s odôvodnením, že on jediný sa podieľal na nadobudnutí a zachovaní domu. Obaja bývalí manželia mali v dome evidované miesta podnikania, teda prikázanie nehnuteľnosti ktorémukoľvek z nich bude mať pre druhého za následok potrebu evidenčnej zmeny tejto skutočnosti v živnostenskom registri. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že zmena miesta podnikania nie je pre žalovaného tak problematická, prípadne likvidačná, ako to prezentuje. Súdu prvej inštancie sa nejavilo ani dôvodné prikázať dom do podielového spoluvlastníctva bývalých manželov, ktorí napokon o tento spôsob vyporiadania ani záujem nemali. Takéto rozhodnutie musí byť odôvodnené

konkrétnymi okolnosťami prípadu. Takéto riešenie by nebolo konečným vyporiadaním majetkových vzťahov medzi stranami a vyvolalo by iba ďalšie spory, pretože strany sa ohľadom spoločného majetku, jeho užívania, údržby či nakladania s ním dohodnúť nevedia a ich nie dobré vzťahy bolo možné badať aj počas konania.

1.4. Žalovaný v spore uplatnil aj vnos v sume 111.000 eur ako vynaloženie svojich výlučných prostriedkov pochádzajúcich z darov rodičov na stavbu rodinného domu, ktorý je súčasťou masy BSM. Žalovaný tvrdil, že jeho rodičia, konkrétne otec, mu dával do ruky v priebehu asi 20 rokov peniaze v sume, ktorú ustálil na 111.000 eur. Peniaze mu postupne dával otec v hotovosti, vždy prišiel, dal mu ich a povedal, že to sú peniaze na stavbu. Súd prvej inštancie uviedol, že tvrdenia o darovaní finančných prostriedkov výlučne žalovanému zo strany jeho rodičov v sume 111.000 eur sa mu nepodarilo hodnoverne a nepochybne preukázať. V prvom rade bolo nutné podotknúť, že žalovaný nevedel ani na otázku súdu vysvetliť, akým spôsobom dospel k sume, ktorú si uplatnil, pričom pre účely jej uplatnenia v konaní bolo nutné mať jednoznačne podloženú konkrétnu sumu a nie spočítanú sumu odoka. Žalovaný sám uviedol, že to bolo dávno, nie všetko si pamätá, a preto sa to snažil aj vzhľadom na odstup času zosumarizovať, ale na základe čoho takýto sumár učinil, súdu ani nevysvetlil. Za účelom preukázania tohto vnosu žalovaný predložil čestné vyhlásenie rodičov z 24. 06. 2020, vo vzťahu ku ktorému bolo zistené, že ho vyhotovil žalovaný a rodičia ho následne len podpísali. V čestnom vyhlásení sa dodatočne deklaruje, že suma 111.000 eur výlučne jemu mala byť darovaná späťne v období od 1996-2017 a túto sumu syn celú investoval do stavby domu. Matka žalovaného ako svedkyňa sa vôbec nevedela vyjadriť k tomu, kedy, v akých sumách a na aký účel manžel mal odovzdávať synovi peniaze. Uviedla, že ona peniaze synovi nedávala, no naproti tomu v čestnom vyhlásení prehlásila, že aj ona peniaze synovi dávala a to dokonca v konkrétnej výške, vo vzťahu ku ktorej sa pri výsluchu naopak vyjadrila, že ani nevie, v akej sume je táto uvedená v čestnom vyhlásení. Nevedela sa pri výsluchu vyjadriť ani k časovým súvislostiam odovzdávania peňazí, v rozpore s tým v čestnom vyhlásení prehlásila odovzdávanie peňazí v konkrétnom časovom rámci. Svedkyňa tak ani svojou výpoveďou nepotvrdila obsah svojho čestného vyhlásenia, práve naopak, javilo sa, že obsah čestného vyhlásenia ani nezodpovedá jej reálnej vedomosti. Brat žalovaného M. tiež sa nevedel vyjadriť, kedy a koľko peňazí otec mal žalovanému dať, nebol nikdy svedkom odovzdávania peňazí. Títo svedkovia žiadne konkrétne skutočnosti ohľadne tvrdených darov nepredniesli a nedosvedčili tvrdenia žalovaného o tom, že skutočne sa do jeho výlučnej dispozície od otca (resp. oboch rodičov) mali dostať finančné prostriedky v uplatnenej sume 111.000 eur, alebo aspoň v určitej časti z tejto sumy. Žiadna konkrétna suma finančného daru, ani nižšia než je suma žalovaným v spore uplatnená, tak nebola nimi preukázaná.

1.5. Otec žalovaného vypovedal ako svedok, avšak vo vzťahu k nemu bolo potrebné uviesť, že skutočnosti, ktoré súdu uviedol a ktoré aj žalovaný potvrdil, značným spôsobom znížili vierohodnosť tohto svedka až natolko, že ho nemožno považovať za kľúčového svedka. Svedok potvrdil, že sa stretol so žalovaným pred pojednávaním, že sumár, z ktorého súdu čítal jednotlivé sumy, ktoré mali byť predmetom darov, bol vyhotovený v spolupráci so žalovaným, spoločne ho písali a upravovali tak, ako sa vyjadril žalovaný, „aby toho nebolo moc, aby to bolo tak, ako to má byť“. Svedok si to už presne nepamätal, a preto mu žalovaný „dopomohol“ s písaním sumáru darov, ktorý pri svojej výpovedi svedok pred súdom nahlas prečítal. Takáto predošlá spolupráca svedka a strany sporu, ktorá navrhuje vypočúť svedka, aby dosvedčila ním tvrdené skutočnosti, je absolútne neprípustná. Svedok - otec žalovaného súdu reprodukoval to, čo si vopred so žalovaným dohodli, o čom sa dojednali a dokonca ako pomôcku pri výpovedi svedok mal listinu, ktorú mu za účelom jeho prednesu pred súdom pomáhal spracovať žalovaný. Ak žalovaný uvádzal, že takúto spoluprácu nehodnotí ako neobvyklú, tak s týmto sa súd nemohol stotožniť, nakoľko takáto spolupráca nie je vôbec možná a ak súd zistí, že sa udiala a že pred vystúpením svedka na súde, svedok intenzívne spolupracoval so stranou sporu na tom, aby dosvedčil to, čo strana dosvedčiť žiada, tak sám žalovaný si svoju procesnú situáciu sťažil natolko, že nepostačuje na preukázanie tvrdenej skutočnosti len výpoveď takto žalovaným ovplyvneného svedka.

1.6. Samotné čestné prehlásenie spísané žalovaným a podpísané jeho rodičmi tiež podľa súdu prvej inštancie nebolo postačujúcim dôkazom o darovaní uplatnenej sumy, keď matka žalovaného toto podpísala, lebo nepôjde proti synovi a mužovi, keď podpísala, čo jej bolo predložené, ale sama sa nevedela vôbec vyjadriť ku konkrétnostiam týkajúcim sa obsahu čestného vyhlásenia, a jeho obsah tak ani nepotvrdila. Otec rovnako tak vo svojej výpovedi vierohodne obsah čestného prehlásenia formulovaného žalovaným, nepotvrdil, keď sám priznal, že si to už presne ani nepamätal. Navyše čestné

prehlásenie bolo spísaná dodatočne v čase, keď už prebiehal tento spor. Svedok Ján Pauer, brat žalovaného potvrdil, že on aj rodičia boli dotknutí okolnosťami a tvrdeniami, ktoré vyslovila v konaní o rozvod žalobkyňa. Obsah tejto listiny bol celkom jednoznačne spísaný pod vplyvom vedomosti, že sa bude nutné majetkovo vysporiadať aj zo spoločného domu, nevyklučujúc prispôsobenie skorších skutočností dodatočne vyvstalým okolnostiam majúcim základ v nevydarenom manželstve strán sporu, ktoré sa zúčastnených negatívne dotkli, keď rodičia žalovaného nepochybne mali osobný záujem žalovanému takýmto spôsobom pomôcť. Listina - čestné prehlásenie spísaná desaťrocie po tom, čo peniaze začali byť do stavby vkladané, za takýchto okolností nemôže byť hodnoverným obrazom vôle zúčastnených v reálnom čase, kedy k vkladom do stavby domu malo dôjsť.

1.7. Tiež podľa súdu prvej inštancie bolo potrebné zdôrazniť, že ak by súd aj teoreticky uvažoval o darovaní čohokoľvek použiteľného na stavbu domu (finančné prostriedky, alebo aj materiál) vykonaným dokazovaním nevyšla najavo žiadna taká skutočnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť, že v čase, kedy k tvrdenému financovaniu malo dôjsť, rodičia žalovaného mali mať a aj prejavili vôľu niečo na stavbu kúpiť, alebo darovať finančné prostriedky na nákup materiálu, len v prospech svojho syna a nie i pre jeho rodinu, teda aj ženu, ktorá v tom čase spolu so žalovaným bola stavebníkom, a kedy tvorili spoločne ešte celistvú rodinu. Otec žalovaného sa vyjadril napokon tak, že nevie o tom, že by niekedy kvantifikoval, že dáva niečo iba svojmu synovi, alebo aj či jeho manželke z toho niečo patrí alebo nie, a preto aj s poukazom na toto vyjadrenie nebolo možné jednoznačne ustáliť vôľu potenciálneho darcu v konkrétnom čase darovať niečo výlučne len synovi a nie je ani možné vylúčiť, že dar (ak by aj bol preukázaný) mal aspoň sčasti patriť žalobkyni. V spore žalovaný nepreukázal žiadne finančné presuny z majetku otca, resp. rodičov, do jeho dispozičnej sféry, a takýto dôkaz celkom zrejme ani neexistuje, keď žalovaný tvrdil, že peniaze mali byť dávane z ruky do ruky a sám nevidel dôvod, prečo by si v čase darovania niečo spisoval, keď to bol dar (ako sa sám vyjadril). Neboli tak preukázané finančné presuny z majetku rodičov do výlučného majetku žalovaného a odtiaľ do spoločného rodinného domu.

1.8. Zároveň podľa súdu prvej inštancie bolo potrebné uviesť, že nič nebránilo žalovanému, resp. jeho rodičom, aby v danom čase výstavby riadne viedli evidenciu zdrojov použitých na stavbu domu, prípadne, aby darovanie konkrétnych vecí, ak vôbec vôľa čokoľvek darovať komukoľvek bola v tom čase daná, bolo spísané v danom čase, alebo aby finančné prostriedky boli odovzdané bezhotovostne, nakoľko toto všetko by mohlo byť aj s odstupom čase relevantným a hodnoverným dôkazom. Za stavu, že takéto dôkazy absentujú, za stavu, keď svedkovia nepotvrdili existenciu žiadnych konkrétnych darov v určitej sume, resp. keď jeden zo svedkov potvrdil iba to, čo si vopred so žalovaným dohodol, a keď ani obsah čestného vyhlásenia spísaného až po začatí tohto sporu nebol potvrdený výpoveďou svedkov, súd uviedol, že žalovanému sa nepodarilo preukázať, že skutočne mu boli v konkrétnom čase darované do jeho výlučného vlastníctva finančné prostriedky v určitej, konkrétne zistenej (nielen „zhruba“ zistenej) výške.

1.9. Ak žalovaný predkladal pokladničné doklady a faktúry na kúpu materiálu, tak tieto sú spôsobilé preukázať iba to, že za materiál bolo zaplatené, nie však to, že sa zaň platilo z výlučných prostriedkov žalovaného. Žalovaný pritom na dôkaz o vnose opakovane tvrdil, že vzhľadom na rozpočet stavby a financie, ktoré mali strany k dispozícii, je „jasné“, že dary od rodičov existovali. Treba uviesť, že rozpočet stavby predložený žalovaným je len rámcový pre stavbu na kľúč a navyše sa v ňom uvádza, že cena na výstavbu svojpomocnej stavby je cca 70% a môže sa líšiť od podielu svojpomocnej práce. Bolo zistené, že práce na stavbách sa vykonávali svojpomocnej aj cez odborníkov, čo potvrdil sám žalovaný, pričom podiel svojpomocnej práce ani nebolo možné kvantifikovať. Takýto sumár preto nemôže byť v žiadnom prípade dôkazom pre určenie výšky skutočného vnosu žalovaného. Vnosy do spoločného majetku sa zásadne hradia vo výške, v akej boli počas trvania BSM vynaložené, a teda ide vždy o reálne sumy a nie o odhadované náklady na zakúpenie stavebných materiálov tak, ako to vyplýva z predloženého rozpočtu. Hoci svedkovia v čestnom vyhlásení prehlásili, že suma 111.000,- eur bola celá použitá na stavbu, táto časť ich písomného vyhlásenia (predformulovaná žalovaným) nebola nimi následne v svedeckej výpovedi potvrdená, keď matka žalovaného vôbec nemala predstavu o sumách a o tom, na čo boli použité a otec žalovaného uviedol, že sa domnieva, že sumy nemali byť na čo iné použité ako na stavbu, ale na druhej strane tvrdil, že sa po tvrdenom odovzdaní peňazí o ne viac nezaujímal (nezaujímal sa „prečo, načo, začo“). Preto ani nebolo bez pochyb preukázané, že tvrdené finančné dary boli použité a ak áno, v akom konkrétnom rozsahu (sume) na stavbu domu. Až do posledného pojednávania žalovaný napokon ani konkrétne neuviedol, čo všetko malo byť vlastne na stavbe

financované z tvrdených darov (k tejto listine a k dôvodu, pre ktorý na ňu súd neprihliadol sa súd vyjadrí v ďalšom odôvodnení). S poukazom na všetko vyššie uvedené súd prvej inštancie vnos žalovaného z výlučných prostriedkov do spoločného domu v sume 111.000 eur ani čiastočne v jeho prospech pri vyporiadaní BSM nezohľadnil.

1.10. Okrem toho žalovaný žiadal, aby súd v jeho prospech zohľadnil sumu 2.335 eur použitú na vybudovanie spevnených plôch na pozemku aktuálne vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Uplatnil si tento návrh tak, že tvrdí, že táto suma bola uhradená zo sumy žalovanému darovaných prostriedkov 111.000 eur od jeho rodičov. Pre prípad, že by súd neuznal túto argumentáciu, tak ako alternatívu uviedol, že v takom prípade žiada, aby súd zohľadnil, že na vybudovanie spevnených plôch boli v tejto sume použité prostriedky z BSM. Vo vzťahu k tomuto návrhu súd prvej inštancie uviedol, že prvýkrát bol takýto vnos, resp. investícia uplatnená riadne až na poslednom pojednávaní dňa 13. 07. 2021. Dovtedy žiaden konkrétny návrh, z ktorého by bolo zrejmé, z akého dôvodu žiada akú konkrétnu sumu či už ako vnos alebo investíciu do pozemkov, žalovaný neuplatnil. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovanému nič nebránilo, aby rozsah toho, čo má byť v tomto konaní pri vyporiadaní zohľadnené, učinil aj skôr ako na poslednom pojednávaní. Žalovaný tak neurobil, ponechal tento návrh až na koniec sporu, a preto bol súd prvej inštancie toho názoru, že by naň s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania podľa § 153 ods. 1 a 2 CSP ani nemal prihliadnuť a takýto návrh nie je možné zohľadňovať už len z tohto procesného dôvodu. Nad rámec toho však uviedol aj to, že ak žalovaný tvrdil, že spevnené plochy tvoriace súčasť pozemkov boli vybudované z jeho výlučných prostriedkov, teda zo sumy 111.000 eur, ktoré výlučne jemu mali darovať rodičia prvoinštančný súd uviedol, že takýto vnos obstať ani po práve nemôže. V prvom rade nešlo o ďalší extra ďalší vnos nad rámec sumy 111.000 eur, ale o vnos v rámci sumy tvrdených darov od rodičov vo výške 111.000 eur, a preto vo vzťahu k nemu platí všetko to, že existencia výlučných prostriedkov z darov rodičov nebola preukázaná. Pozemky, na ktorom sú umiestnené spevnené plochy a ktoré tak tvoria súčasť týchto pozemkov, totiž do BSM nepatria ani teraz, keď sú evidované vo výlučnom vlastníctve žalobkyne a ak tak by mohlo ísť len o vynaloženie oddeleného majetku žalovaného (peniaze) na oddelený majetok žalobkyne (pozemky), čo nie je vnos ani investícia, ktorú v spore o vyporiadanie BSM predpokladá § 150 OZ a ktoré by bolo možné v tomto konaní uplatniť. Pozemky však nebudú patriť do BSM ani v prípade, ak by bol žalovaný úspešný so svojou určovacou žalobou v spore sp.zn. 27C/8/2021. Ak by tam totiž súd žalobe vyhovel, pozemky by sa ocitli v podielovom spoluvlastníctve strán. Ani v takom prípade by sa ale nejednalo o vnos/investíciu v zmysle § 150 OZ, ktorú by bolo možné zohľadniť v spore o vyporiadanie BSM, pretože by sa mohlo jednať nanajvýš len o vynaloženie oddeleného majetku žalovaného (peniaze) na majetok v podielovom spoluvlastníctve manželov (pozemky), na vysporiadanie ktorého ale slúžia iné inštitúty v inom spore a takéto investície sa v konaní o vyporiadanie BSM nezohľadňujú. Ak teda žalovaný mienil uplatniť sumu 2.335 eur ako svoj výlučný vnos do pozemkov, ktoré nie sú v BSM, tento z vyššie uvedených dôvodov zohľadniť v tomto spore nemožno.

1.11. Žalovaný pre prípad svojho neúspechu s vyššie uvedenou prvou alternatívou uviedol, že keď nebude úspešný s argumentáciou o tom, že spevnené plochy na pozemkoch boli celkom vybudované z jeho výlučných prostriedkov, potom tvrdí, že boli vybudované zo spoločných prostriedkov patriacich do BSM a žiada, aby súd zohľadnil túto sumu ako spoločné prostriedky vynaložené na oddelený majetok žalobkyne. Ani s takýmto návrhom však podľa názoru, už len s poukazom na to, ako bol uplatnený a skutkovo vymedzený, nemôže uspieť. Ak raz žalovaný tvrdí, že spevnené plochy boli vybudované v celom rozsahu z jeho výlučných prostriedkov, potom si sám odporuje, ak súčasne pripúšťa, že tieto boli v celom rozsahu postavené zo spoločných prostriedkov. Žalovaný produkuje k jednému návrhu rôzne protichodné skutkové tvrdenia, vo svojej argumentácii je nekonzistentný a nie je tak už len z jeho tvrdení celkom zrejmé, z akých prostriedkov teda mali byť spevnené plochy na pozemkoch v skutočnosti vybudované.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 06. apríla 2022, sp. zn. 5Co/81/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na to, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí nevzal do úvahy a nezohľadňoval možnosť horizontálneho rozdelenia danej nehnuteľnosti, odvolací súd mal za to, že takýto spôsob vyporiadania pri vyporiadaní BSM neprichádza do úvahy. Pri vyporiadaní BSM možno

nehnuteľnosť prikázať do výlučného vlastníctva jedného z rozvedených manželov, prípadne výnimočne do podielového spoluvlastníctva oboch rozvedených manželov, s ktorou možnosťou sa ostatne súd prvej inštancie zaoberal a riadne sa s ňou v odôvodnení svojho rozhodnutia vypořiadal. Reálne rozdelenie nehnuteľnosti však pri vypořiadaní BSM nie je možné. Aj v prípade, že by bol tento názor odvolacieho súdu nesprávny, platí, že žalovaný, ktorý reálne rozdelenie rodinného domu v konaní pred súdom prvej inštancie pred skončením dokazovania nenavrhol/ani v písomných podaniach, ani v ústnych prednesoch/ nijako nepreukázal, že daná nehnuteľnosť je spôsobilá rozdelenia v horizontálnej rovine, aké zásahy do nehnuteľností by toto predstavovalo a kto je ochotný znášať náklady na ich vykonanie. Žalovaný teda nielenže v konaní pred súdom prvej inštancie netvrdil, že rodinný dom patriaci do BSM strán sporu je reálne deliteľný, ale ani túto skutočnosť nepreukázal.

2.2. Pokiaľ išlo o ďalšie odvolacie námietky žalovaného, v ktorých tvrdil svoje podielové spoluvlastníctvo k pozemkom, ktoré sú evidované v katastri nehnuteľností ako výlučné vlastníctvo žalobkyne a poukázal na ich hodnotu a podobne, tieto sú celkom bez významu pre rozhodnutie v danej veci vypořiadania BSM strán sporu. K tejto otázke sa už bližšie vyjadril aj súd prvej inštancie a odvolací súd už nebude jeho správne závery opakovať.

2.3. Čo sa týkalo žalovaným tvrdeného vnosu 111.000 eur do BSM, žalovaný len opakoval tvrdenia, ktoré použil v konaní pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie jasne, zrozumiteľne a veľmi obsiahlo zdôvodnil, prečo nemal v konaní za preukázanej existencie takéhoto vnosu zo strany žalovaného do BSM, a odvolací súd sa jeho odôvodnením úplne stotožnil.

2.4. Nakoniec odvolací súd k „odbornému stavebno-technickému posudku“ vypracovanému Ing. arch. M. Y. dňa XX. XX. XXXX a aj k ďalším listinám, ktoré žalovaný predložil v spore prvý krát až v odvolacom konaní uviedol, že tieto dôkazy považuje za novotu v odvolacom konaní. Odvolací súd však v tomto spore nezistil naplnenie žiadneho z dôvodov uvedených v § 366 CSP pre použitie novôt zo strany žalovaného v odvolacom konaní. Novotami žalovaného nemá byť ani preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalovaný vo svojom odvolaní konkrétnu vadu konania pred súdom prvej inštancie, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci netvrdí, a teda ani neodôvodňuje použitie novoty v odvolacom konaní z tohto dôvodu a odvolací súd sám takúto vadu pri preskúmaní veci nezistil. Keďže v spore nebola splnená žiadna zo zákonných podmienok, za splnenia ktorej by odvolací súd mohol prihliadnuť na novoty uplatnené žalovaným v odvolacom konaní, považoval odvolací súd skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie za úplný a správny a za rovnako správne považoval aj jeho právne posúdenie zo strany súdu prvej inštancie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Dovolateľ zároveň podal návrh na odklad vykonateľnosti v zmysle § 441 ods. 1 CSP.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces namietal v súvislosti s tým, že sa súdy nižšej inštancie nezaoberali jeho argumentáciou ohľadom toho, že počas manželstva v prevažnej miere zabezpečil a realizoval okrem výstavby rodinného domu aj výstavbu príslušenstva k rodinnému domu. Súdy nižšej inštancie vôbec nebrali do úvahy, že hodnota celej nehnuteľnosti (rodinného domu s príslušenstvom) bola výsledkom najmä zásluhy žalovaného, ktorý organizačne aj finančne zabezpečoval ich výstavbu, síce spoločne so žalobkyňou, avšak v podstatne odlišnej miere, keďže príjmy, ktoré mal žalovaný a žalobkyňa boli diametrálne odlišné. Súdy nižšej inštancie akceptovali vzťah žalobkyne k predmetnej nehnuteľnosti ako pevnejší, a to z dôvodu výlučného vlastníctva žalobkyne k pozemkom pod a okolo domu, čo sa podľa žalovaného javilo ako svojvoľné, keďže zákon takéto kritéria neurčoval a navyše súdne konanie ohľadom vlastníckeho práva k pozemkom pod a okolo domu nebolo v čase rozhodovania prvostupňového súdu právoplatne skončené. Vo vzťahu k otázke vnosu žalovaného do BSM mal dovolateľ za to, že zo strany súdu prvej inštancie išlo o jednostranné a svojvoľné hodnotenie dôkazov. Z uvedeného dôvodu sa preto žalovaný v rámci svojho odvolania podrobne venoval tejto časti, keď poukázal najmä na to, že riadne preukázal relevantnými dokladmi a svedectvami rodičov, že mu rodičia darovali postupne sumu, ktorá bola v celkovej čiastke 111.000 eur. V rámci odvolania podrobne popísal svedectvá rodičov a čestné vyhlásenie, avšak podľa neho sa odvolací súd s tým nedostatočným spôsobom vysporiadal, keď poukázal len na to, že išlo o opakovanie tvrdení žalovaného z konania pred

súdom prvej inštancie. Podľa žalovaného mali sudy nižšej inštancie akceptovať aj situáciu reálneho života a neprístupovať k predmetným dôkazom striktne formálne, nakoľko opačný prístup, ktorý použili možno klasifikovať ako porušenie práva na spravodlivý proces.

4. Žalobkyňa sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s dovolacou argumentáciou žalovaného a žiadala, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalovaného a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

8. V súvislosti s dovolaním žalovaný namietal, že sudy sa nedostatočne zaoberali jeho argumentáciou. Namietané zmätočnosti sa týkali aj procesu hodnotenia skutkového stavu (bod 3.1.).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaci, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Žalovaným namietaná nepreskúmateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia má priamu spojitosť predovšetkým s riadnym odôvodnením súdneho rozhodnutia. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

13. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, resp., že rozhodnutie sa nezaobera jeho podstatnými vyjadreniami. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodné právo, podľa ktorého bola vec posúdená. Treba mať pritom na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. V posudzovanej veci možno z obsahu odôvodnení rozsudkov oboch nižších súdov v ich vzájomnej spojitosti extrahovať (vytiahnuť) odpovede na všetky dovolaním kladené otázky a na takomto závere nič nemení to, že u niektorých z takýchto odpovedí nejde (nemusi ísť) o odpovede explicitné. Podľa odvolacieho súdu strany sporu dostali (vrátane dovolateľa) objektívne uspokojivé vysvetlenia tam, kde sa úvahy oboch nižších súdov prekryli. Odvolací súd sa v prípadoch dopĺňania vlastnej argumentácie na podporu správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie (ktoré sa preto rozhodol potvrdiť) musí de facto vyvarovať len dvoch rizík a to 1/ prekvapivosti vlastnej argumentácie, prinesenej po prvý raz až v odvolacom konaní a 2/ prinesenia do argumentácie aspektu nesúdržnosti či dokonca protirečivosti (tým, že sa argumentácia „na podporu“ dostane do takého stretu s argumentáciou súdu prvej inštancie, ktorá má byť takto podporenou, že logicky vzaté môže platiť len jedno alebo druhé, nie ale oboje popri sebe, čo však stáva len zriedkavo). Ako už ale bolo uvedené vyššie, v prejednávanej veci nešlo o prípad opisovaného argumentačného nezvládnutia problému na úrovni odvolacieho súdu.

14. Odvolací súd v rozsahu podstatnom pre dovolací prieskum (prikázanie rodinného domu s príslušenstvom žalobkyne a rovnako tak v otázke vnosu žalovaného do BSM) primerane reagoval na námietky odvolateľa. V tejto súvislosti sa stotožnil v celom rozsahu s rozumnými a logickými úvahami prvoinštančného súdu pri rozhodnutí, že nehnuteľnosť - rodinný dom súp. č. XX . prikáže do výlučného vlastníctva žalobkyne (bod 37. odôvodnenia prvoinštančného rozhodnutia a bod 14. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Súd prvej inštancie po podrobnom zhodnotení všetkých relevantných okolností (plnohodnotné využitie vzhľadom na vlastníctvo pozemku pod a okolo domu, rodisko žalobkyne, blízkosť rodinných príslušníkov a ich vzájomné silné väzby) prikázal rodinný dom spolu s príslušenstvom do výlučného vlastníctva žalobkyne. Prvoinštančný súd konštatoval, že nemožno tvrdiť, že by len výlučne žalovaný sa pričínil o to, že dom bol postavený a udržiavaný vo vlastníctve strán sporu, keď obaja manželia zarábali, mali spoločne úvery, ktorými financovali stavbu domu. Podľa záveru prvoinštančného súdu žalobkyňa nebola pasívna, ktorá by sa nepričiňovala o chod domácnosti a nutnú údržbu domu, pre ktorú okolnosť by súd mal prikázať dom do vlastníctva žalovaného s odôvodnením, že on jediný sa podieľal na nadobudnutí a zachovaní domu. V tejto súvislosti odvolací súd reagoval primerane na odvoláciu námietku žalovaného týkajúcu sa možnosti horizontálneho delenia danej nehnuteľnosti (bod 15. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Podobne tak odôvodnenie odvolacieho (prvostupňového) súdu týkajúce sa vnosu žalovaného do majetku BSM (pozri body 38. odôvodnenia prvoinštančného rozhodnutia a bod 17. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia) má svoje ratio a je detailne odôvodnené. Zároveň komparáciou tvrdení žalovaného v súvislosti s posúdením vnosu do BSM, pred prvoinštančným súdom a v odvolaní, možno považovať za objektívne konštatovanie odvolacieho súdu, že v tomto smere žalovaný len opakuje tvrdenia, ktoré použil v konaní pred súdom prvej inštancie. Napokon odvolací súd zaujal stanovisko k listinám predloženým žalovaným v odvolacom konaní, ktoré považoval za neprípustnú novotu (bod 18. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Zároveň odvolací súd sa v dôvodoch napadnutého rozsudku dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné, či nepredvídateľné). Dovolateľ súd opakovane zdôrazňuje, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

15. Dovolateľ v súvislosti s vnosom do BSM tiež akcentoval jednostranné, svojvoľné a účelové hodnotenie dôkazov (vyjadrenia žalovaného, rodičov, brata a čestné vyhlásenie rodičov žalovaného) v jeho neprospech.

15.1. Dovolateľ súd v prvom rade uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolateľ súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP. Dovolaním sa preto vo všeobecnosti nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

15.2. Zdržanlivosť najvyššieho súdu k preskúmvaniu hodnotenia dôkazov však v poslednom čase naráža na recentnú judikatúru ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 104/2022), v zmysle ktorej preskúvanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces, a teda preskúvanie hodnotenia vykonaných dôkazov je preskúvanie procesného postupu súdu.

15.3. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom neznamena, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Preto najvyšší súd má právo skúmať, či hodnotenie dôkazov nie je natoľko mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov a teda, či nedošlo týmto procesným postupom súdu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru (pozri III. ÚS 104/2022, bod 18 a 19).

15.4. Dovolací súd dodáva, že zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiaci úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

15.5. Právo na spravodlivý proces je preto naplnené aj tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/2004).

15.6. Summa summarum nedá sa vylúčiť, že k porušeniu tohto práva dôjde aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplyvajú (porov. I. ÚS 243/2007).

15.7. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (ako napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov) je preto otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť dovolaciemu súdu predložená v dovolaní ako prípustný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Zásadám spravodlivého procesu zodpovedá tiež požiadavka, aby súdom urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené.

16. So zreteľom na vyššie uvedené, vec prejednávajúci senát pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces, kedy podstatou dovolacieho prieskumu nebolo prehodnocovanie skutkového stavu, ale kontrola postupu odvolacieho súdu pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania, ergo preskúmanie toho, či hodnotenie dôkazov je alebo nie je natoľko svojvoľné, že znamená zásah do tohto práva. V prejednávanej veci bolo sporným či žalovaný preukázal vnos z výlučných prostriedkov do spoločného domu v sume 111.000 eur, ohľadom ktorého tvrdil, že spočíva v darovaní finančných prostriedkov zo strany jeho rodičov výlučne žalovanému, pričom podľa konajúcich súdov uvedené tvrdenia sa nepodarilo žalovanému hodnoverne a nepochybné preukázať.

16.1. Za účelom preukázania uvedeného vnosu žalovaný predložil čestné vyhlásenie rodičov z 24. júna 2020 v ktorom sa deklaruje, že suma 111.000 eur bola výlučne darovaná žalovanému späťne v období od 1996 až 2017 a túto sumu žalovaný investoval do stavby domu. Z výpovede matky žalovaného nebol podľa prvoinštančného súdu potvrdený obsah čestného vyhlásenia, dokonca súdu sa javilo, že nezodpovedá reálnej vedomosti svedkyne. Z výpovede brata žalovaného vyplynulo, že sa nevedel vyjadriť k okolnostiam poskytnutej sumy žalovanému a nebol svedkom odovzdávania peňazí. Podľa hodnotenia prvoinštančného súdu výpoveď otca žalovaného bola ovplyvnená preukázanou súčinnosťou so žalovaným a jeho výpoveďou nebol dostatočne preukázaný ani obsah deklarovaných skutočností v čestnom prehlásení. Zároveň prvoinštančným súdom boli zohľadnené aj časové okolnosti dodatočného spísania čestného prehlásenia žalovaným, motív jeho vyhotovenia, pochybnosti o jeho pravdivosti a nepreukázané konkrétne presuny z majetku rodičov do majetku žalovaného a následne do spoločného rodinného domu (porovnaj bod 38. odôvodnenia prvoinštančného rozhodnutia).

17. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmanej veci nezistil ústavno-právne deficity v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo

záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmého omylu. Námietky žalovaného v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

18. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

19. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

20. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) CSP.

21. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti rozsudku prvoinštančného súdu v spojení s napadnutým uznesením odvolacieho súdu v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

22. Na záver dovolací súd poznamenáva, že na doplnenie dovolania žalovaným podaným po uplynutí lehoty na podanie dovolania, dovolací súd neprihliadol v zmysle ustanovenia § 434 CSP.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.